

ATMEŽOŠANAS UN MEŽU DEGRADĀCIJAS (EUDR) POLITIKA

SATURS

I.	Mērķis	3
II.	Politikas lietotāji	3
III.	Lietotie termini un definīcijas	3
IV.	Apraksts	4
1.	Piemērošanas joma.....	4
2.	Vadības apņemšanās.....	4
3.	Likumības princips.....	4
4.	Politikas īstenošanas principi.....	5
5.	Vides aizsardzība.....	6
6.	Sociālā atbildība.....	6
7.	Atbildība par Politikas īstenošanu.....	6
8.	Uzraudzība un izpilde.....	7
9.	Pārskatīšana un grozījumi.....	7
10.	Politikas pārkāpumi.....	7
V.	Ar Politiku saistītie dokumenti	8
VI.	Saglabājamie pieraksti un datubāzes	8
VII.	Pielikumi	8
VIII.	Izmaiņas	8

I. Mērķis

- Atmežošanas un mežu degradācijas novēršanas politika (turpmāk tekstā – Politika) nosaka “MAXIMA Latvija” SIA (turpmāk tekstā – Uzņēmums) apņemšanos veidot atbildīgas piegādes ķēdes. Politika nodrošina, ka visi produkti, ko Uzņēmums darījis pieejamus tirgū un kas izgatavoti no pirmprecēm (izejvielām), kuru ražošana varētu būt saistīta ar atmežošanu un mežu degradāciju, netiek iegūti vai tirgoti nelegāli, un ka piegādes ķēdēs netiek veikta atmežošana.
- Uzņēmums atzīst mežu nozīmi, lai mazinātu klimata pārmaiņas, aizsargātu bioloģisko daudzveidību, atbalstītu no meža ekosistēmām atkarīgo pamatiedzīvotāju un vietējo kopienu tiesības un iztikas līdzekļus, kā arī apzinās lauksaimnieciskās ražošanas ietekmi uz mežiem un dabas ekosistēmām.
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 31. maija Regula (ES) 2023/1115, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas un kā eksportēt no Savienības konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas pirmpreces un izstrādājumus, un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010 (“EUDR regula”), uzliek tirgus dalībniekiem pienākumu nodrošināt, ka to piegādes ķēdēs netiek veikta atmežošana.
- Uzņēmums, nodarbojoties ar pārtikas, patēriņa preču un pakalpojumu mazumtirdzniecību, izprot savu lomu un atbildību, risinot atmežošanas un mežu degradācijas problēmu teritorijās, no kurām tiek iegūtas attiecīgās izejvielas.

II. Politikas lietotāji

Politikas lietotāji ir visi „MAXIMA Latvija” SIA darbinieki un “MAXIMA Latvija” SIA piederošo uzņēmumu darbinieki, kā arī citi sadarbības partneri un iesaistītās puses, kas piedalās darbībās vai piegādes ķēdēs, kuras var ietekmēt mežu saglabāšanu un apsaimniekošanu.

III. Lietotie termini un definīcijas

Politika – šī EUDR jeb Atmežošanas un mežu degradācijas novēršanas politika.

Uzņēmums – “MAXIMA Latvija” SIA.

Pirmpreces – liellops, kakao, kafija, palmu eļļa, kaučuks, soja un koksne.

Produkti – produkti, kas uzskaitīti EUDR Regulas I pielikumā un kas satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās Pirmpreces.

Atmežošana – meža pārveidošana nolūkā to izmantot lauksaimniecībā neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav cilvēka izraisīta.

Meža degradācija – strukturālas izmaiņas meža segumā, kas izpaužas kā pirmatnējo mežu vai mežu, kas veidojušies dabiski atjaunojoties, pārveidošana par plantāciju mežiem vai citā kokaugiem klātā zemē, vai pirmatnējo mežu pārvēršana stādītos mežos.

Pienācīga pārbaude (sadarbības partneru pārbaude un uzticamības pārbaude) – riska pārvaldības process, ko Uzņēmums īsteno, lai identificētu, novērtētu, novērstu un/vai mazinātu riska faktorus. Tajā izklāstīts, kā Uzņēmums risina ar vides un sociālajiem aspektiem saistītos riskus un pārvalda ietekmi savā darbībā un piegādes ķēdēs.

IV. Apraksts

1. Piemērošanas joma

- 1.1. Politika attiecas uz Uzņēmuma darbību un aptver visas Uzņēmuma piegādes ķēdes, kas laiž vai dara pieejamus tirgū Produktus, kuri satur Pirmpreces, proti, liellopu, kakao, kafiju, palmu eļļu, kaučuku, soju vai koksni, kas saistītas ar Atmežošanu un Mežu degradāciju.
- 1.2. Politika attiecas uz visiem darbiniekiem, piegādātājiem, līgumslēdzējpusēm un darījumu partneriem, kas iesaistīti tādu Produktu piegādē, ražošanā un pārdošanā, kas saistīti ar Atmežošanu un Mežu degradāciju.
- 1.3. Politika ir cieši saistīta ar Uzņēmuma saistībām un darbībām ilgtspējas jomā, kā arī ar Piegādātāju rīcības kodeksu.
- 1.4. Nevienam Produktam nedrīkst laist vai darīt pieejamu tirgū, ja tas ir ražots zemē, kurā pēc 2020. gada 31. decembra ir veikta Atmežošana. Tas nozīmē, ka zemes platības, kurās dabiskās ekosistēmas ir izcirstas vai degradētas pēc 2020. gada 31. decembra, tiek uzskatītas par neatbilstošām platībām, un šādās platībās saražotās Pirmpreces nedrīkst nonākt Uzņēmuma piegādes ķēdēs.
- 1.5. 2020. gada 31. decembris kā atskaites punkts ir piemērojams gan uzņēmuma tiešajiem, gan iepriekšējā posma piegādātājiem, piemēram, ražotājiem, izgatavotājiem, tirgotājiem u. c.

2. Vadības apņemšanās

- 2.1. Uzņēmums apņemas iepirkt un darīt pieejamus tirgū Produktus tikai pēc tam, kad ir nodrošināts, ka Produkti, kas satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot Pirmpreces, ir iegūti no likumīgiem un labi apsaimniekotiem zemes gabaliem vai liellopu gadījumā - no saimniecībām, priekšroku dodot Produktiem, kas sertificēti saskaņā ar uzticamiem sertifikācijas standartiem un/vai izgatavoti no pārstrādātiem materiāliem.
- 2.2. Uzņēmums apņemas pildīt savas saistības, veicot Pienācīgu pārbaudi, pamatojoties uz Atmežošanas risku, un iegādājoties Produktus no tiešiem piegādātājiem, kuri apņemas ievērot Politikā izklāstītās prasības, kā arī ievērot caurspīdīguma un ētiskas rīcības principus, kas norādīti Piegādātāju rīcības kodeksā.

3. Likumības princips

- 3.1. Uzņēmums apņemas darīt pieejamus tirgū tikai tādus Produktus, kas ir ražoti, pārstrādāti un pārdoti saskaņā ar tās valsts attiecīgajiem tiesību aktiem, kurā Produktā izmantotā Pirmprece ir ražota, izmantota vai ietverta Produktā, kā arī viscaur tās piegādes ķēdē.
- 3.2. "Attiecīgie ražotājvalsts tiesību akti" lietoti atbilstoši EUDR regulā noteiktajai definīcijai par ražotājvalstī piemērojamajiem tiesību aktiem par ražošanas apgabala juridisko statusu attiecībā uz:
 - 1) zemes izmantošanas tiesībām;
 - 2) vides aizsardzību;
 - 3) noteikumiem, kas attiecas uz mežiem, tostarp mežu apsaimniekošanu un biodaudzveidības saglabāšanu, ja tie tieši attiecas uz koksnes iegūvi;
 - 4) trešo personu tiesībām;
 - 5) darba tiesībām;
 - 6) cilvēktiesībām, kas aizsargātas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;
 - 7) brīvas, iepriekšējas un apzinātas piekrišanas (FPIC) principu, tostarp kā noteikts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām;
 - 8) nodokļu, korupcijas apkarošanas, tirdzniecības un muitas noteikumiem.
- 3.3. Uzņēmums apņemas veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai izvairītos no Pirmpreču iegūšanas no valstīm, uz kurām attiecas ANO Drošības padomes vai ES Padomes noteiktās sankcijas attiecībā uz šādu Pirmpreču importu vai eksportu.

4. Politikas īstenošanas principi

- 4.1. Politika tiek īstenota saskaņā ar Uzņēmuma pienācīgas pārbaudes sistēmu, kuras pamatā ir bezpeļņas organizācijas “Accountability Framework Initiative” (AFI) vadlīnijas. Šīs vadlīnijas ir izstrādātas, lai apkarotu Atmežošanu piegādes ķēdēs, nodrošinātu dabisko ekosistēmu aizsardzību un aizstāvētu cilvēktiesības piegādes ķēdēs.
- 4.2. Uzņēmums apņemas nodrošināt atbilstību EUDR regulai, veicot šādus pasākumus:
 - 4.2.1. Nodrošinot Produktu, kas saistīti ar Atmežošanu un Mežu degradāciju, pilnīgu piegādes ķēžu pārredzamību un izsekojamību;
 - 4.2.2. Priekšroku dot sertifikācijas sistēmām, kas nodrošina piegādes ķēžu nošķiršanu, tādējādi nodrošinot izejmateriālu izcelsmes izsekojamību.
- 4.3. Uzņēmums apņemas noteikt prasības savām piegādes ķēdēm:
 - 4.3.1. Iegūt Produktus tikai no piegādātājiem, kuri var pierādīt atbilstību EUDR regulai un praksei, kas nodrošina, ka to piegādes ķēdēs nenotiek Atmežošana;
 - 4.3.2. Sadarboties ar piegādātājiem, kas darbojas saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas pamatkonvencijām, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas izstrādātajām pamatnostādņēm, ievērojot vispārpieņemtās saistības cilvēktiesību un darba tiesību jomā, tostarp ievērojot lauksaimnieku un kopienu tiesības uz zemi, brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu, kā arī pamatiedzīvotāju un no meža resursiem atkarīgo iedzīvotāju tiesības;
 - 4.3.3. Pieprasīt, lai piegādātāji sniedz pamatotus un detalizētus pierādījumus par savu politiku un praksi, kas vērsta uz Atmežošanas novēršanu, tostarp nepieciešamības gadījumā arī trešo personu veiktu verifikāciju;
 - 4.3.4. Iesaistīt piegādātājus, lai efektīvi novērstu situācijas, ja un kad mūsu piegādes ķēdēs tiek konstatētas nelielas neatbilstības;
 - 4.3.5. Mudināt piegādātājus sadarboties ar vietējām kopienām un atbalstīt to centienus ilgtspējības jomā, veicinot aktīvāku agromežsaimniecību, mežu atjaunošanu vai dabisko ekosistēmu atjaunošanu.
 - 4.3.6. Nekavējoties izskatīt visas sūdzības, izmantojot pārredzamu sūdzību mehānismu, kas ļauj darbiniekiem un citām iesaistītajām pusēm piegādes ķēdē konfidenciali un anonīmi ziņot par problēmām un pārkāpumiem, nebaidoties no atribības vai sodiem.
- 4.4. Uzņēmums apņemas uzturēt funkcionējošu pienācīgas pārbaudes sistēmu un uzraudzīt procedūras:
 - 4.4.1. Regulāri izvērtēt piegādes ķēdes, lai identificētu, novērstu vai mazinātu ar Atmežošanu un Meža degradāciju saistītos riskus un nodrošinātu pastāvīgu atbilstību Politikai;
 - 4.4.2. Veikt samērīgus riska mazināšanas pasākumus, lai novērstu iespējamus riskus, kas saistīti ar Produktu nelikumīgu izcelsmi un nelikumīgu tirdzniecību;
 - 4.4.3. Apkopot un uzturēt informāciju, dokumentus un datus, kas apliecina, ka Produkti nav saistīti ar Atmežošanu, un pēc pieprasījuma iesniegt tos kompetentajām iestādēm;
 - 4.4.4. Uzraudzīt neatbilstības gadījumus mūsu piegādes ķēdēs un nodrošināt ieinteresētajām personām iespēju iesniegt sūdzības Uzņēmumam;
 - 4.4.5. Nodrošināt preču izsekojamību no to izcelsmes līdz galaproduktam, izmantojot sertifikācijas sistēmas, lai uzraudzītu un pārbaudītu Produktu izcelsmi;
 - 4.4.6. Sadarboties ar piegādātājiem, lai nodrošinātu datu integritāti, pārredzamību un izsekojamību piegādes ķēdēs.
- 4.5. Uzņēmums apņemas nodrošināt pārredzamību un ziņošanu:
 - 4.5.1. Regulāri novērtēt mūsu progresu un veiktos pasākumus, lai izpildītu mūsu saistības, un ziņot par to, publiski atklājot mūsu pienācīgas pārbaudes sistēmu;
 - 4.5.2. Iesaistīt ieinteresētās puses, tostarp piegādātājus, partnerus, klientus un pilsonisko sabiedrību, izmantojot saziņas kanālus, lai risinātu sistēmiskas problēmas un izstrādātu kopīgus risinājumus;
 - 4.5.3. Publicēt ikgadēju ilgtspējības ziņojumu, kurā sniegta informācija par iniciatīvām un rezultātiem.
- 4.6. Uzņēmums apņemas nodrošināt nepārtrauktus uzlabojumus:
 - 4.6.1. Organizēt darbinieku apmācības un konsultācijas piegādātājiem, lai palīdzētu viņiem izprast un īstenot praksi, kas neveicina Atmežošanu;

- 4.6.2. Regulāri pārskatīt un atjaunināt Politiku, ņemot vērā jaunas tendences, atziņas, tehnoloģiju attīstību un normatīvo vidi;
- 4.6.3. Veicināt nepārtrauktu uzlabojumu un inovāciju kultūru ilgtspējīgas piegādes prakses jomā.

5. Vides aizsardzība

- 5.1. Uzņēmums ir apņēmis veicināt atbildīgu vides un tās dabas resursu apsaimniekošanu un samazināt Uzņēmuma, mūsu piegādātāju un apakšuzņēmēju darbību radīto ietekmi uz vidi.
- 5.2. Uzņēmums savā darbībā ievēro Kvalitātes politikas rokasgrāmatu un prasības saistībā ar ietekmes uz vidi pārvaldību piegādes ķēdēs, kas ir izklāstīts Piegādātāju rīcības kodeksā.
- 5.3. Uzņēmums ir apņēmis dot priekšroku Produktiem, kas sertificēti saskaņā ar starptautiski atzītiem atbildīgas pārvaldības standartiem, lai nodrošinātu, ka izejvielas tiek iegūtas no atbildīgi apsaimniekotiem zemes gabaliem vai liellopu gadījumā - no saimniecībām, un tie atbilst attiecīgajām tiesību aktu prasībām.
- 5.4. Mēs esam apņēmušies pastāvīgi uzlabot mūsu piegādes ķēžu ilgtspējas līmeni, par prioritāti izvirzot stingrākus un uzticamākus sertifikācijas un verifikācijas standartus un prasības, kā arī izvairoties no (vai izslēdzot) iegādēm no nezināmiem vai neilgtspējīgiem avotiem.

6. Sociālā atbildība

- 6.1. Uzņēmums apņemas neiesaistīties pretrunīgi vērtētās uzņēmējdarbības praksēs vai negūt labumu no tām, piemēram, bet ne tikai no šādām:
 - 6.1.1. Jebkāda veida piespiedu darbs, tostarp ieslodzīto darbs, verdzība, mūsdienu verdzība vai cilvēku tirdzniecība;
 - 6.1.2. Bērnu darba izmantošana – minimālais nodarbinātības vecums nedrīkst būt mazāks par obligātās izglītības pabeigšanas vecumu un jebkurā gadījumā nedrīkst būt mazāks par 15 gadiem. Ja valstī noteiktais minimālais vecums ir 14 gadi, kā to pieļauj izņēmums Starptautiskās Darba organizācijas (ILO) Konvencijā Nr. 138, tas var būt pieņemams;
 - 6.1.3. Diskriminācija rases, ādas krāsas, dzimuma, valodas, reliģijas, politisko vai citu uzskatu, kastas, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā stāvokļa, dzimšanas, dalības arodbiedrībā, seksuālās orientācijas, veselības stāvokļa, ģimenes pienākumu, vecuma, invaliditātes vai citu atšķirīgu pazīmju dēļ;
 - 6.1.4. Nedroša vai neveselīga darba vide, tostarp, bet ne tikai, ar ugunsbīstamību, troksni, nelaimes gadījumiem un toksiskām vielām saistīti apdraudējumi. Visiem Uzņēmuma piegādes ķēdēs iesaistītajiem uzņēmumiem ir jāizstrādā un jāievēro atbilstošas veselības aizsardzības un drošības politikas un procedūra;
 - 6.1.5. Tiesību aktiem atbilstoša taisnīga atalgojuma un darba laika ierobežojumu neesamība;
 - 6.1.6. Pamatiedzīvotāju un vietējo kopienu zemes īpašuma tiesību ierobežošana, ja tām ir likumīgas, kopienas vai paražu tiesības, un jebkāda veida zemes piesavināšanās.
- 6.2. Ja kļūst zināms, ka kāds no šiem jautājumiem ir aktuāls Uzņēmumā vai tā piegādes ķēdē, Uzņēmums ir apņēmis veikt atbilstošus pasākumus situācijas atrisināšanai.

7. Atbildība par Politikas īstenošanu

- 7.1. Valdes loceklis ir atbildīgs par šīs Politikas atbilstību juridiskajām un ētiskajām saistībām. Tam ir jānodrošina, ka šīs Politikas efektīvai īstenošanai tiek piešķirti atbilstoši resursi.
- 7.2. Kategoriju vadības un iepirkumu departaments ir atbildīgs par šīs Politikas īstenošanu, un tam ir jānodrošina, lai visi attiecīgie piegādātāju Produkti atbilstu informācijas sniegšanas un/vai vākšanas prasībām, pirms tie ir darīti pieejami tirgū, lai uzraudzītu un pārbaudītu to atbilstību.
- 7.3. Korporatīvo attiecību departaments ir atbildīgs par šīs Politikas efektivitātes uzraudzību, jebkuru ar to saistītu jautājumu risināšanu un iekšējās kontroles sistēmu un procedūru revīziju, lai nodrošinātu to efektivitāti un atbilstību. Departaments veic riska

novērtējumus un sagatavo darbības pārskatus un ir atbildīgs par attiecīgo īstenošanas plānu un pasākumu organizēšanu, lai reaģētu uz atmežošanas riskiem. Tas arī organizē mācības un sniedz atbalstu citām Uzņēmuma struktūrvienībām, kā arī nepieciešamības gadījumā sniedz konsultācijas Uzņēmuma piegādātājiem.

- 7.4. Piegādātājiem jāievēro šīs Politikas noteikumi, jāiesniedz nepieciešamā dokumentācija, jānodrošina pārredzamība un jāievieš, kā arī jāievēro prakse, kas neveicina Atmežošanu, nodrošinot, ka Produkti nav nelegālas izcelsmes vai netiek nelegāli tirgoti.
- 7.5. Procesā iesaistītajiem darbiniekiem ir jāiepazīstas ar šo Politiku, jāievēro tās vadlīnijas un jāziņo par jebkādam aizdomām par neatbilstību tai.

8. Uzraudzība un izpilde

- 8.1. Lai nodrošinātu atbilstību Politikai, Uzņēmums apņemas:
 - 8.1.1. Veikt regulāras iekšējās revīzijas un, ja nepieciešams, neatkarīgas ārējās revīzijas;
 - 8.1.2. Nodrošināt sūdzību mehānismu pieejamību un efektivitāti, lai ieinteresētās personas varētu ziņot par bažām, kas saistītas ar Atmežošanu un Meža degradāciju;
 - 8.1.3. Novērst neatbilstības, izmantojot korektīvus pasākumus, kas var ietvert līgumattiecību pārtraukšanu ar neatbilstošiem piegādātājiem;
 - 8.1.4. Uzraudzīt un izvērtēt Politikas efektivitāti un veikt nepieciešamās korekcijas, lai uzlabotu rezultātus.

9. Pārskatīšana un grozījumi

- 9.1. Politika tiks pārskatīta katru gadu un pēc vajadzības atjaunināta, lai nodrošinātu tās atbilstību EUDR regulas prasībām un citiem piemērojamiem tiesību aktiem un standartiem.
- 9.2. Politika ir publiski pieejama Uzņēmuma tīmekļa vietnē un tiek paziņota piegādātājiem un ieinteresētajām personām. Par visām Politikā veiktajām izmaiņām tiks nekavējoties paziņots visām attiecīgajām pusēm.

10. Politikas pārkāpumi

- 10.1. Uzņēmuma darbiniekiem, jo īpaši tiem, kuri tieši sadarbojas ar piegādātājiem un ir atbildīgi par iepirkuma lēmumiem, ir jāizvairās no jebkādam darbībām, kas var radīt apstākļus šīs Politikas pārkāpumiem.
- 10.2. Darbinieki tiek aicināti pēc iespējas ātrāk un jebkurā piegādes ķēdes posmā piegādātājiem izteikt bažas par Produktu vai to tirdzniecības likumību. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad ir aizdomas, ka ir notikusi vai nākotnē varētu notikt Atmežošana.
- 10.3. Uzņēmums patur tiesības pārtraukt attiecības ar piegādātājiem un organizācijām, kas strādā to vārdā, ja tiek pārkāpta šī Politika, netiek ievērotas tās prasības un/vai nenotiek sadarbība, lai nodrošinātu korektīvu pasākumu veikšanu.